

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УЧИТЕЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

ПРОФ. ДН ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ

ПИСМЕН ИЗПИТ ПО МУЗИКА-ХОРЕОГРАФИЯ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА IV ПКС
(КОНСПЕКТ)

I. ТЕМИ:

1. Фолклорът

Възникване на фолклора. Фолклорен синкретизъм. Фолклор и личност. Специфика, стил, характер, форма на характерните танци. Характеристика, прилики и разлики при танците на различните народи.

2. Български музикален фолклор

Роля на българския фолклор в историята на България. Стилкови и жанрови особености на фолклора. Българската обичайно-обредна система. Символиката на фолклорните практики.

3. Танцът като вид изкуство

Възникване и развитие на танца през различните исторически епохи. Видове танци. Специфични особености. Музика и танц.

4. Историческо развитие на музикалното изкуство

Музикална култура и практики в различните исторически епохи (периодизация, стилкови особености, видове танци). Представители от различните исторически епохи и техни музикални творби. Съвременни танцови жанрове и практики. Светоусещане и социална позиция на творците.

5. Български танцов фолклор

История, развитие, специфика на българския народен танц. Особенности на българските танци от различните етнографски области на България. Стил, характер, форма на

добруджански, северняшки, шопски, пирински, родопски, тракийски народни танци.

6. Български народни хора

Хорото като обществено развлечение. Видове хора и външна форма на хорото. Обредно-обичайни хора. Обредни игри. Игри с предрешаване. Хората от различните етнографски области.

7. Традиционен и съвременен танц

Отношение на съвременния хореограф към традиционните танци, българския танцов фолклора. Танцови форми. Постановъчни проблеми. Специфика на танцовите ансамбли. Взаимодействие между българския танцов фолклор и класическия танц – похвати, особености, изисквания.

8. Българският танцов фолклор в детската градина и училището

Учебната документация за обучението по хореография в училище. Цел, задачи, специфика на обучението в специализираните паралелки. Подбор на танцовия материал, поставяне и отработване на танца – основни проблеми.

9. Съвременната хореография

Общоевропейски и световни съвременни танцови достижения, тяхното използване и развитие в собствени авторски хореографии в танцови състави и ансамбли.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Времетраенето на писмения изпит е пет часа. Всеки кандидат разработва този теоретичен въпрос от конспекта, който е изтеглен в деня на изпита. Съдържанието на разработката се придружава от един, два или няколко методически примера във връзка със съответната тема.

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Абрашев, Г. Въпроси на хореографската теория, Наука и изкуство, С., 1989.

Абрашев, Г. Тематична и сюжетна форма на танца // Художествена самодейност, 1957, №5

Абрашев, Г. Композиция и форма на танца, С. 2001

Богоева, К. Класически танц. Методическо пособие за преподавателя в детската балетна школа. София, 1985.

Богоева, К. Методика на движенията в класическия танц. Изд.: ИК "Тип-топ прес", 2008.

Вакарелски, Хр. Етнография на България, С. 1974

Въгларов, С. Български народни хора, Медицина и визкултура. С., 1967.

- Григоров, Б. Кратка история на българската фолклорна хореография, С. 2008
- Дженев, К., К. Харалампиев. Теория за строежа на движенията в българската народна хореография, Наука и изкуство, С., 1965
- Дженев, К., К. Харалампиев. Универсален танцопис, Наука и изкуство. С., 1971.
- Дикова, М. Стил и характер на българските народни танци, С. 1955
- Илиева, М. Исторически танци. Atea Books, 2019.
- Илиева, А. Жанр и форма на добруджанския танцов фолклор, С. 1976
- Илиева, А. Теория и анализ на фолклорния танц: принципи на формообразуването в българския танцов фолклор. С., 2007
- Кацаров, Р. Български танцов фолклор, Просвета, С., 1955.
- Кутева, М. Народните игри и обичаи на сцената. Художествена самодейност, 1980, №10
- Луканов, П. История на танца и балета. Изд. Дефекто, София. 2009.
- Луканов, П. Хореографска композиция и режисура. Изд. Дефекто, София. 2012.
- Матова, Б. Първи стъпки в танца. Изд. Хелиопол. 2011.
- Матова, Б. Характерният танц. История, методика, практика. Изд. Типографика. 2008.
- Матова, Б. Азбука на характерния танц. 2002.
- Никифорова, Д. Танцов театър и танцови техники - история, съвременност и бъдеще. 2011.
- Петрова, Н. Танцът и риалити шоуто. Изд. Изток-Запад, 2015.
- Торнев, П. Историческо развитие и същност на танца, С., 1967, В: „танцово изкуство”, бр. 4
- Харалампиев, К. Сценично поставяне на народните танци. Художествена самодейност, 1981, №9
- Щърбанова, А. Тяло и танц. Български фолклор, 1995, № 4
- Щърбанова, А. Антропология на танца. Български фолклор, 1994, №2
- Янакиев, Йо. Български танцов екзерсис, УИ “Неофит Рилски”. Б., 2000.
- Янева, А. Фолклорни нашепвания в балетни реализации. УИ „Неофит Рилски“, Благоевград. 2010.
- Янева, А. Взаимодействия между класически и модерен танц в България. Процеси в българския балет. Експрес принт, София. 2004.

Издания на ДИУУ:

- Диалогът в образованието - съвременност и перспективи. Съставители: Димитър Веселинов, Петър Петров, М. Тотоманова. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021.
- Съвременният учител и предизвикателствата на информационното общество, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Квалификацията на учителите в Департамента за информация и усъвършенстване на учители, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Взаимодействието между средно и висше образование като фактор за повишаване качеството на образованието, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2019.
- Съвременни педагогически технологии в образованието, съставители: Росица Пенкова, Катя Стоянова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2018
- Модернизация на образованието, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2017
- Съвременното училище и квалификацията на учителите, съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2016
- Учителят и модернизиранието на образованието – национални и европейски практики съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2015
- Традиции и иновации в образованието, съставители: Даниела Миткова, Николина Цветкова
Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014
- 60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители, съставители: Росица Пенкова, Захари Захариев, Даниела Миткова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2013.
- Учителят: призвание, компетентност, признание, София, ДИУУ 2011

Списания:

- Електронно списание на ДИУУ “i-Продължаващо образование“, ISSN: 1312-899X,
<https://diuu.bg/emag/>